

Please write clearly in block capitals.

Centre number

--	--	--	--	--

Candidate number

--	--	--	--

Surname

Forename(s)

Candidate signature

I declare this is my own work.

GCSE POLISH

H

Higher Tier Paper 3 Reading

Tuesday 3 June 2025

Afternoon

Time allowed: 1 hour

Materials

You will need no other materials.

Instructions

- You must **not** use a dictionary.
- Use black ink or black ball-point pen.
- Fill in the boxes at the top of this page.
- Answer **all** questions.
- You must answer the questions in the spaces provided. Do **not** write outside the box around each page or on blank pages.
- If you need extra space for your answer(s), use the lined pages at the end of this book. Write the question number against your answer(s).
- In **Section A**, answer the questions in **English**.
In **Section B**, answer the questions in **Polish**.
In **Section C**, translate the passage into **English**.
- Do all rough work in this answer book. Cross through any work you do not want to be marked.

Information

- The marks for questions are shown in brackets.
- The maximum mark for this paper is 60.

For Examiner's Use	
Question	Mark
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
TOTAL	

J U N 2 5 8 6 8 8 R H O 1

G/KL/Jun25/G4003/V5

8688/RH

Section A

Questions and answers in English

Answer **all** questions in the spaces provided.

0 1

Sharing spaces

Read this adapted extract from the novella *Granica* by Zofia Nałkowska.Write **T** if the statement is **true**.**F** if the statement is **false**.**NT** if the statement is **not in the text**.

Mieszkanie pani Cecylii połączone było z ogrodem. Mimo iż każdy lokator musiał przez ogród przechodzić, żaden nie mógł z niego korzystać. Właścicielka kamienicy* uważała, że „ma prawo być u siebie”. Stara i zepsuta brama była zamykana co wieczór, a klucz do niej znajdował się w rękach Ignacego. Mimo to, trudno było uchronić się od częstych zniszczeń i kradzieży. Kwiaty i owoce były niszczone przez okolicznych urwisów**.

Ostatni poranek był ciężki i burzliwy, bo znowu zdewastowano ogród. Pani Cecylia krzyczała na Ignacego, że śpi przez całą noc zamiast wykonywać swoje obowiązki. Przestraszony Ignacy wyjaśniał, że właśnie tej nocy, jak otworzył o 2.30 rano bramę panu Posztraskiemu, wszystko było w porządku.

*kamienica – an apartment building

**urwis – a rascal

0 1 . 1

The tenants wanted to use the garden for pleasure.

[1 mark]

0 1 . 2

The apartment house belonged to Cecylia.

[1 mark]

0 1 . 3

The gate was difficult to unlock.

[1 mark]

0 1 . 4

The property was often vandalised.

[1 mark]

0 1 . 5

Cecylia was pleased with Ignacy's efforts.

[1 mark]

0 1 . 6 Ignacy was frightened of his employer.

[1 mark]

0 1 . 7 Mr. Posztraski left the gate open the night before.

[1 mark]

7

Turn over for the next question

Turn over ►

0 2

Looking for volunteers

Read this appeal for volunteers in a Lublin newspaper.

Potrzebujemy Wolontariuszy!

W naszym mieście wiele osób znajduje się w trudnej sytuacji życiowej i potrzebuje natychmiastowej pomocy, dlatego gorąco zachęcamy Was do zaangażowania się. Wolontariat to nie tylko okazja do udzielania wsparcia innym, ale także możliwość nawiązywania nowych znajomości i zdobywania cennych umiejętności, które mogą przydać się w przyszłości. Każdy z Was ma szansę wpłynąć na poprawę życia innych ludzi. Uczniowie, rodziny, przyjaciele – czujcie się wszyscy serdecznie zaproszeni i weźcie udział w naszych działaniach! Potrzebujemy wolontariuszy do pomocy w lokalnych schroniskach, sprzątania naszego otoczenia czy organizowania zbiórek żywności.

Wasze zaangażowanie jest nieocenione i może znacząco odmienić los wielu osób. Wspólnymi siłami możemy osiągnąć znacznie więcej! Czekamy na zgłoszenia!

Organizacja „Zawsze Razem”

Answer the questions in **English**.

0 2 . 1

Why does the organisation *Zawsze Razem* appeal for volunteers?
Give **one** detail.

[1 mark]

0 2 . 2

What opportunities does volunteering provide beyond helping others?
Give **two** details.

[2 marks]

1

2

0 2 . 3

What specific activities can volunteers engage in? Give **two** details.

[2 marks]

1

2

5

Turn over for the next question

*Do not write
outside the
box*

**DO NOT WRITE ON THIS PAGE
ANSWER IN THE SPACES PROVIDED**

Turn over ►

0 5

0 3

Marriage in the 21st century

Read some young Poles' opinions about their attitude towards marriage and weddings.

Daniel	Małżeństwo jest ważne, ale powinno opierać się na partnerstwie i równości, a nie na sztywnych normach.
Emilia	Nie wyobrażam sobie wyjścia za mąż, bez wcześniejszego osiągnięcia stabilności finansowej, przede wszystkim zakupu domu.
Felek	Zbyt wielu młodych spieszy się do dorosłości, zamiast skupić się na edukacji i rozwoju osobistym.
Julia	Wolę małe, kameralne śluby, które odzwierciedlają nasz związek, a nie oczekiwania społeczne.
Kasia	Polskie wesela są piękne i wzruszające, bo przypominają nam o naszych tradycjach.
Rysiek	Wspólne mieszkanie przed ślubem jest dla nas praktycznym krokiem, który pozwala zaoszczędzić trochę pieniędzy przed weselem.
Witek	Mimo iż moja rodzina się z tym nie zgadza, uważam, że można kochać kogoś przez całe życie i nigdy nie chcieć wziąć ślubu.

Write **D** for **Daniel**

E for **Emilia**

F for **Felek**

J for **Julia**

K for **Kasia**

R for **Rysiek**

W for **Witek**.

Write the first letter of the correct name in each box.

0 3 . 1

Who thinks that marriage is **not** important?

[1 mark]

0 3 . 2

Who would prefer to buy a property first?

[1 mark]

0 3 . 3

Who believes in equality in a marriage?

[1 mark]

0 3 . 4 Who thinks there are benefits of living together before marriage?

[1 mark]

0 3 . 5 Who does **not** agree with large, expensive weddings?

[1 mark]

5

Turn over for the next question

Turn over ►

0 4

Social media in business

Read the interview with a businessman from Szczecin about the use of social media in business.

Dlaczego Pana zdaniem media społecznościowe są ważne dla rozwoju firmy?

Media społecznościowe pozwalają na bezpośredni kontakt z klientami i pomagają budować wizerunek marki. Dają też możliwość analizowania trendów rynkowych, co jest nieocenione w dostosowywaniu oferty do potrzeb odbiorców. Ale muszę przyznać, że dla małych firm może to być trudne. Często brakuje nam czasu i środków, aby prowadzić skuteczną obecność online.

Jakie media społecznościowe są najlepsze dla małych firm?

Wybór platformy zależy od tego, gdzie znajdują się nasi klienci. Jeśli chcemy zachęcić młodzież, musimy oprzeć naszą strategię na rozrywce – czymś, co ich zainteresuje. Profesjonalistów zaangażujemy, skupiając się na korzyściach zakupu naszych produktów. Używanie jednej lub dwóch platform, które najlepiej pasują do naszych klientów, jest najbardziej efektywne.

Jak radzi sobie Pan z negatywnymi komentarzami?

Negatywne komentarze mogą być prawdziwym wyzwaniem, zwłaszcza dla małych firm. Mogą z łatwością zniszczyć naszą reputację. Dlatego my szybko na nie reagujemy i przekształcamy krytykę w konstruktywny dialog. Kluczowe jest, aby nie ignorować tych komentarzy, lecz traktować je jako okazję do refleksji i udoskonalenia firmy.

Complete the sentences in **English**.

0 4

. 1

Social media help businesses to build their...

[1 mark]

0 4

. 2

Maintaining an online presence for a small business can be...

[1 mark]

0 4

. 3

In order to engage teenagers, online content should be...

[1 mark]

0 4 . 4

Using all available social media platforms could result in being less...

[1 mark]

0 4 . 5

Negative comments can be an opportunity for...

[1 mark]

5

Turn over for the next question

Turn over ►

0 5

Eco-enthusiast

Read an email from Marek to his cousin Kinia about the eco club he attends.

Complete the text using words from the list.

Write the correct letter in each box.

Hej Kinia!

Wiesz, że od jakiegoś czasu jestem zaangażowany w osiedlową akcję ochrony lokalnego środowiska? Staramy się świadomość młodych, jak ważne jest rozsądne dbanie o naszą planetę. Czuję, że to nasze pokolenie musi wziąć odpowiedzialność, żeby problemów w przyszłości, jak globalne ocieplenie czy emisja gazów cieplarnianych.

Czasem jest trudno, bo nie wszyscy to rozumieją, często się ze mnie śmieją.

Jednak nie ma się czym przejmować i trzeba dalej, jak moja ciocia

Oliwia. Uwielbiam jej wytrwałe zaangażowanie i to, jak potrafi ludzi do działania, a nie tylko do rozmowy. Chcemy, żeby nasze dzieci i wnuki miały świeże powietrze i piękne lasy, a to wymaga działania już teraz.

Napisz, co u Ciebie?!

Marek

A	motywować
B	projektować
C	przekraczać
D	trwać
E	unikać
F	walczyć
G	zanieczyszczać
H	zwiększać

[4 marks]

4

0 6

Food and mental health

Read a message from your friend Mariola about a healthy lifestyle.

Ostatnio, gdy odrabiałam zadanie z biologii, dowiedziałam się, że to, co jemy, naprawdę wpływa na nasze samopoczucie. Kwasy omega-3, znajdujące się w rybach i orzechach, mogą zmniejszać ryzyko depresji. Z kolei niektóre witaminy pomagają w produkcji neuroprzekaźników w mózgu, które stabilizują nasz nastrój.

Przeczytałam też, że glukoza w produktach pełnoziarnistych reguluje poziom cukru, eliminując huśtawki nastroju, co bardzo by mi się przydało! I jeszcze jedno – woda! Nasz organizm składa się z niej w około 65%, więc jak się odwodnisz, to możesz mieć zawroty głowy, a Twoja skóra będzie wyglądać jak wysuszona śliwka. Jednak spożycie zbyt dużej ilości wody naraz może nam zaszkodzić. Dlatego piję 3 litry dziennie, bo wiem, że nawet łagodne odwodnienie prowadzi do problemów z koncentracją, pamięcią krótkotrwałą i do trudności w wykonywaniu zadań wymagających uwagi.

Answer the questions in **English**.

0 6

. 1

What is a possible consequence of a diet low in omega-3 acids?

[1 mark]

0 6

. 2

How can people change their diet to regulate mood swings? Give **one** detail.

[1 mark]

0 6

. 3

Why is it important to keep hydrated when taking exams? Give **one** detail.

[1 mark]

3

Turn over for the next question

Turn over ►

0 7

Gap year

Read these comments on the Polish students' forum about taking a gap year while at university.

Gosia

Roczna przerwa na studiach może być niepowtarzalną okazją do zdobycia wartościowego doświadczenia zawodowego. Choć słyszałam, że niektórzy pracownicy uniwersytetu patrzą na to dość krytycznie.

Weronika

Wiem, że dla wielu studentów roczna przerwa pozwoliła im zastanowić się, czy studiują faktycznie to, co ich fascynuje. Znam też takie osoby, które po 12 miesiącach całkowicie zrezygnowały z uniwersytetu. Teraz są pogubione w swoich planach życiowych.

Write **one** advantage and **one** disadvantage of taking a gap year.

For each person, complete the table in **English**.

0 7 . 1

Gosia

Advantage	Disadvantage

[2 marks]

0 7 . 2

Weronika

Advantage	Disadvantage

[2 marks]

4

Turn over for the next section

*Do not write
outside the
box*

**DO NOT WRITE ON THIS PAGE
ANSWER IN THE SPACES PROVIDED**

Turn over ►

Section BQuestions and answers in **Polish**Answer **all** questions in the spaces provided.**0 8****Spotkanie rodzinne**

Przeczytaj zaadaptowany fragment powieści Stefana Żeromskiego pt. „Przedwiośnie”.

Hipolit przedstawił rodzinie swojego przyjaciela Cezarego Barykę, który wielokrotnie wszystkim się uklonił i całował rękę starszej pani – matki Hipolita. Zebrani krewni bardzo przyjaźnie witali Barykę, przyglądali mu się z ciekawością, dość prowincjonalną, a nawet prostą jak na „wyższe” towarzystwo. Rozmowa była tak chaotyczna, że nic nie można było zrozumieć. Pełno było radości i krzyku. Wszyscy naraz zadawali pytania i nie czekając na odpowiedź, zadawali nowe. Nic dziwnego: дума rodziny, najstarszy syn wracał z wojny cały i zdrowy. W czasie tego całego zamieszania matka Hipolita, siedząc w dużym fotelu, nic nie mówiła. Obserwowała syna i łzy szczęśliwe, ukryte, niepowstrzymane, bez przerwy płynęły z jej oczu.

Wpisz odpowiednie litery w kratki.

0 8 . 1

Cezary był:

A	ciekawski.
B	uprzejmy.
C	zamyślony.

[1 mark]**0 8 . 2**

Rodzina Hipolita zareagowała na Cezarego z:

A	dumą.
B	zainteresowaniem.
C	zaskoczeniem.

[1 mark]

0 8 . 3 Domownicy zachowywali się:

A	poważnie.
B	radośnie.
C	spokojnie.

☐

[1 mark]

0 8 . 4 Matka Hipolita płakała, ponieważ jej syn:

A	przeżył wojnę.
B	przywiózł przyjaciela.
C	szybko wyzdrowiał.

☐

[1 mark]

4

Turn over for the next question

Turn over ►

0 9

Praca w gastronomii

Czytasz opinie Polaków na temat pracy w gastronomii*.

Jerzy

Spełniam się jako szef kuchni od ponad 10 lat, ale jeszcze nigdy nie widziałem takich pustek. Kiedyś restauracja była pełna gości, pozwalała mi utrzymać rodzinę, nie to co dziś. Nie wiem, czy nie będę musiał zmienić zawodu.

Zuzanna

Prowadzę bar mleczny kilkanaście miesięcy i nie mogę narzekać, bo jestem sama sobie szefem. Początki były niełatwe, ale szybko zdobyłam klientów i ich zaufanie. Firma się rozwinęła i niedługo otwieram sieć barów na Pomorzu.

*gastronomia – catering business

Uzupełnij obie tabele **po polsku**.

0 9 . 1

Co o **pracy** w restauracji mówi Jerzy?

	W przeszłości	Teraz	W przyszłości
Jerzy		Jerzy lubi swoją pracę jako szef kuchni.	

[2 marks]

0 9 . 2

Co **pozytywnego** o prowadzeniu baru mlecznego mówi Zuzanna?

	W przeszłości	Teraz	W przyszłości
Zuzanna	Szybko zdobyła klientów i ich zaufanie.		

[2 marks]

4

1 0

Rozmowa kwalifikacyjna

Czytasz email od swojego kuzyna Andrzeja na temat jego pierwszej rozmowy kwalifikacyjnej.

Cześć!

W ostatni czwartek byłem na pierwszej rozmowie kwalifikacyjnej. Powiem Ci, że bardzo się bałem, bo był to dla mnie niezły sprawdzian. Przed wejściem na rozmowę czułem się niespokojny i ciągle zastanawiałem się, czy dam radę. Obawiałem się, że nie spełnię oczekiwań pracodawcy i stres niekorzystnie wpłynie na moją komunikację.

Ale na szczęście wszystko poszło o wiele lepiej, niż się spodziewałem! Pan Tomaszewski okazał się naprawdę wyrozumiały i cierpliwy, co dodało mi odwagi. Dostałem od niego dużo wsparcia i pozytywnych słów, które bardzo pomogły mi uwierzyć w siebie. I wiesz co? Udało mi się zdobyć tę pracę! To doświadczenie nauczyło mnie, jak lepiej radzić sobie z presją i budować pewność siebie. Mam nadzieję, że u Ciebie też wszystko dobrze się układa.

Trzymaj się

Andrzej

Które **cztery** zdania są poprawne?

Wpisz odpowiednie litery w kratki.

Doświadczenie Andrzeja podczas rozmowy kwalifikacyjnej było:

A	bezsztresowe.
B	edukacyjne.
C	frustrujące.
D	podnoszące na duchu.
E	rozczarowujące.
F	stratą czasu.
G	wymagające.
H	zaskakujące.

☐
☐
☐
☐

[4 marks]

4

Turn over ►

1 1

Twórczość* Czesława Niemena

Czytasz zadanie domowe Jadwigi o polskim muzyku Czesławie Niemenie.

Moim ulubionym artystą jest Czesław Niemen. Mimo iż był Polakiem, urodził się na Białorusi. Jego zainteresowanie muzyką regionalną w dużym stopniu wpłynęło na jego twórczość. Najważniejsze dla niego było słuchanie muzyki ludzi, którzy czuli ją całym sercem. Głęboka wrażliwość Niemena sprawiła, że jego utwory są tak wyjątkowe i pełne emocji.

Uwielbiam jego teksty, ponieważ poruszają ważne tematy o życiu i trudnościach, jakie wszyscy przeżywamy. W piosence „Dziwny jest ten świat” Niemen mówi o tym, jak ludzie się nienawidzą i nawzajem niszczą. Jego utwory są autentyczne i bliskie mojemu sercu.

Myślę, że Niemen był pionierem w polskiej muzyce, wprowadzając nowe brzmienia i eksperymentując z różnymi gatunkami podczas koncertów. Wpłynął na wielu artystów, a jego pomysły zmieniły scenę muzyczną w Polsce. Odwaga Niemena w poszukiwaniu nowych muzycznych ścieżek pozostaje inspiracją do dzisiaj.

Zaskoczyło mnie, że Niemen był wegetarianinem. Zgadzam się z nim, że dieta wegetariańska może przynieść spokój i harmonię ciała oraz umysłu. Jego poglądy skłaniają mnie do refleksji na temat wyborów żywieniowych. Dzięki Niemenowi widzę, jak ważny jest szacunek do przyrody i zdrowy styl życia.

*twórczość – creative work of an artist

Wpisz odpowiednią literę w kratkę.

1 1

. 1

Rodzina Niemena ma korzenie:

A	białoruskie.
B	niemieckie.
C	polskie.

[1 mark]

1 1

. 2

Wyjątkowość utworów Niemena wynika z jego:

A	pochodzenia.
B	tradycyjności.
C	wrażliwości.

[1 mark]

1 1 . 3

Teksty piosenek Niemena są:

A	nieprawdziwym obrazem świata.
B	nieważnymi rozmyśleniami artysty.
C	niezwykłą refleksją nad stanem ludzkości.

☐

[1 mark]

1 1 . 4

„Dziwny jest ten świat” mówi o tym, że ludzie powinni pozbyć się:

A	ignorancji.
B	wrogości.
C	zazdrości.

☐

[1 mark]

1 1 . 5

Niemen uważany jest za pioniera polskiej sceny muzycznej, bo nie bał się:

A	inspirować innych.
B	łączyć gatunków muzycznych.
C	występować na koncertach.

☐

[1 mark]

1 1 . 6

Opinia Niemena na temat wegetarianizmu jest dla Jadwigi zachętą do zmiany:

A	gustu muzycznego.
B	poglądów politycznych.
C	stosunku do natury.

☐

[1 mark]

6

Turn over for the next section

Turn over ►

Translation into English

Read the message from the university representative to new students in Gdynia.
Translate it into **English**.

Pamiętam, jak bardzo nie mogłam się doczekać mojego pierwszego dnia na uniwersytecie. Jednak bycie studentem to nie tylko przygoda, bo rozpoczęcie studiów to ważny etap życia. Musicie dbać o zdrowy sen i regularny odpoczynek, szczególnie podczas męczących egzaminów – w przeciwnym razie będziecie mieć trudności. Upewnijcie się, że akademiki spełniają Wasze potrzeby i macie miejsce do nauki.

[9 marks]

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

C

END OF QUESTIONS

There are no questions printed on this page

*Do not write
outside the
box*

**DO NOT WRITE ON THIS PAGE
ANSWER IN THE SPACES PROVIDED**

[illegible]

